

<https://doi.org/10.18523/3041-1718.2025.2.s.67-79>

УДК 32.019.5:37.014.6:378.147

Анна Шиліна

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти

<https://orcid.org/0009-0009-9967-7575>

РОЗБУДОВА МЕРЕЖІ АГЕНТСТВ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК СКЛАДНИКА ДЕРЖАВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті досліджено процес формування мережі агентств із забезпечення якості вищої освіти та їхню роль у розбудові державної освітньої політики країн Європейського простору вищої освіти (ЄПВО). Розглянуто ключові вимоги, основні функції, цілі, а також суспільне призначення агентств із забезпечення якості. Простежено еволюцію перших європейських агентств із забезпечення якості та формування сучасної мережі.

На підставі аналізу результатів конференцій міністрів освіти країн Європи виокремлено питання формування політики забезпечення якості вищої освіти від початку створення ЄПВО як одного з пріоритетів для країн-членів. Зобов'язання, покладені на Європейський союз студентів, Європейську асоціацію університетів, Європейську асоціацію закладів вищої освіти та Європейську асоціацію із забезпечення якості вищої освіти (групу E4), демонструють важливість залучення всіх ключових стейкхолдерів до процесу формування державних освітніх політик. Зокрема, простежено становлення та розвиток Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти як політичної фігури та одного з розробників Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).

Також стаття охоплює становлення української системи забезпечення якості вищої освіти, яка фактично є наймолодшою в країнах ЄПВО. Розглянуто засади створення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти як провідної установи з розбудови державної політики забезпечення якості та складової інтеграції України до Європейського Союзу, а також невіддільного складника європейської мережі відповідних агентств. Зокрема, визначено низку успішних прикладів реалізації політики забезпечення якості вищої освіти в Україні в умовах пандемії та воєнного стану, а також продемонстровано нинішній рівень визнання Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та української системи забезпечення якості загалом на міжнародному рівні.

Ключові слова: державна освітня політика, національне законодавство у сфері освіти, органи державної влади в освіті, забезпечення якості вищої освіти, Болонський процес, Європейський простір вищої освіти (ЄПВО), Європейська асоціація із забезпечення якості вищої освіти (ENQA), Європейський реєстр із забезпечення якості вищої освіти (EQAR), група E4, Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).

Постановка проблеми. Держава як ініціатор і координатор освітньої політики визначає вектор руху і стратегічні цілі країни, зокрема те, яким чином відбуватиметься контроль і забезпечення якості вищої освіти. Країни Європейського простору вищої освіти (ЄПВО), до якого належить і Україна, розвинули мережу європейських агентств із забезпечення якості вищої освіти, поклавши на них зобов'язання розроблення механізмів контролю якості та їх імплементації в освітній простір. Україна як європейська держава та країна-кандидат на вступ до Європейського Союзу, що послідовно досягає і дотримується вимог і стандартів ЄС, має успішний досвід запровадження новітніх рішень, зокрема й у системі забезпечення якості вищої освіти. Оскільки стратегічний курс України, визначений Конституцією, — набуття повноправного членства в Європейському Союзі, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти (далі — Національне агентство) як складова частина освітньої політики визначає набуття повного членства в Європейській асоціації із забезпечення якості вищої освіти (ENQA) та включення до Європейського реєстру агентств із забезпечення якості (EQAR) як одну зі своїх стратегічних цілей до 2026 р. Перспективи є доволі реалістичними, оскільки за понад п'ять років своєї діяльності Національне агентство досягло значного успіху в розбудові системи забезпечення якості України з нуля та здобуло визнання серед європейських агентств.

Агентства із забезпечення якості вищої освіти нині є невіддільними складниками формування та впровадження освітніх політик країн ЄПВО. Станом на 2025 р. 48 країн-членів ЄПВО мають власні системи, національні та/або приватні агентства. Цікавим також є підхід Ватикану, який спирається на міжнародний досвід та звертається до європейських установ оцінювання якості вищої освіти за відповідними послугами. Знайома всім модель зовнішнього та внутрішнього забезпечення якості освіти формувалась упродовж десятиліть і далі змінюється, щоб протистояти сучасним викликам та відповідати меті і запитам стейкхолдерів.

Мета статті — з'ясувати особливості розбудови мережі агентств із забезпечення якості вищої освіти як елементу освітньої політики держави в контексті глобальних і національних викликів.

Питання ролі агентств із забезпечення якості вищої освіти як складника державної освітньої політики активно досліджують з початку 2000-х років. Цю тему вивчали, зокрема, Ю. Ендерс (Jürgen Enders), Д. Ф. Вестергайден (Don F. Westerheijden), Ж. Джордана (Jacint Jordana), А. Г. Хуанатей (Ana García Juanatey), П. Д. Ікшель (Pérez Durán Ixchel), Д. Санчо Ройо (David Sancho Royo), П. Вільямс (Peter Williams), К. Тюн (Christian Thune) та ін. Міждисциплінарний підхід до аналізу діяльності акредитаційних агентств застосовували Дж. Абрамо (Giovanni Abramo), С. Марґінсон (Simon Marginson), Е. Хезелкорн (Ellen Hazelkorn) та ін.

Агентство із забезпечення якості вищої освіти є незалежною від впливу держави чи будь-яких інших сторін установою, основною функцією якої є оцінювання якості діяльності закладів вищої освіти на інституційному рівні та/або на рівні освітніх програм. Оцінювання (акредитація) має проводитися за чітко визначеними критеріями та стандартами якості, за розроблення яких безпосередньо відповідає агентство. Акредитаційні агентства можна розділити на дві основні категорії: національні, засновником яких є держава, і приватні. Також поширені агентства, які проводять оцінювання в конкретних галузях. Наприклад, Європейська асоціація закладів ветеринарної освіти (Австрія) проводить оцінювання в галузі ветеринарії, зокрема, має успішний кейс акредитації однієї з українських освітніх програм у 2023 р. Кожна установа з оцінювання якості сама або у співпраці із стейкхолдерами формує перелік стандартів і критеріїв оцінювання, спираючись на національне законодавство, потреби зацікавлених сторін та Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Також на національні агентства із забезпечення якості можуть покладатися й інші функції. Наприклад, на Естонське агентство із забезпечення якості вищої освіти держава поклала обов'язки, окрім акредитації освітніх програм та інституційної акредитації, опікуватися питаннями розроблення системи якості для загальної освіти та відповідати за оцінювання професійно-технічної освіти Естонії. Згідно з українським законодавством у сфері освіти, до повноважень Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти як органу державної влади в освіті, окрім акредитації освітніх програм, належить проведення інституційної акредитації, розробка порядку присудження ступеня доктора філософії, акредитація незалежних установ оцінювання і забезпечення якості вищої освіти та ведення їхнього реєстру, також Національне агентство

здійснює інші повноваження, передбачені Законом України «Про вищу освіту»¹. Варто зазначити, що станом на 2025 р. Національне агентство розробляє процедури інституційної акредитації та акредитації незалежних установ оцінювання і забезпечення якості вищої освіти.

Ключовою вимогою до європейських агентств із забезпечення якості вищої освіти є їхній незалежний статус. Стандарт ESG 3.3 визначає: «Агентства повинні бути незалежними та діяти автономно. Вони повинні повністю відповідати за свою роботу та її результати без впливу третіх сторін»². У дослідженні «Індекс незалежності агентств із забезпечення якості вищої освіти: порівняння європейських та латиноамериканських країн» (2019) незалежність агентств із забезпечення якості вищої освіти оцінено за трьома параметрами: політична автономія, соціальна відповідальність та діапазон обов'язків. Параметр політичної автономії має три розділи: змінні, що стосуються голови, членів, звітності про діяльність агентств виконавчій владі³.

Тематичний аналіз «Індикатори незалежності агентств із забезпечення якості» (2022), який проводила представниця Словенського агентства із забезпечення якості вищої освіти Мая Мілас, ґрунтується на п'яти головних напрямках: призначення керівника агентства, процес розроблення та затвердження критеріїв оцінювання, призначення експертів, процедури ухвалення рішень, процедури апеляції. Дослідження показало, що агентства загалом мають формальні механізми, які убезпечують від політичного впливу на ухвалення рішень. Також зафіксовано відмінність країн до підходів формування і менеджменту агентств, що впливає на рівень їхньої незалежності⁴.

Національне агентство брало участь у дослідженні «Індикатори незалежності агентств із забезпечення якості» у 2020 р. Згідно з його результатами, Національне агентство вже на той час мало значні здобутки щодо незалежності та прозорості своєї діяльності⁵.

З погляду суспільного призначення, акредитаційні агентства гарантують прозорість і публічність, які забезпечують довіру стейкхолдерів до процедур, їхніх результатів та визнання закладів вищої освіти. Національне агентство має, напевно, найбільш прозору і публічну систему. Усі етапи акредитаційного процесу, відображені в Інформаційно-комунікаційній системі агентства, є у відкритому доступі для всіх зацікавлених сторін, а розгляд акредитаційних справ під час засідання Національного агентства транслюється на офіційних інтернет-ресурсах установи, що є унікальною практикою серед європейських акредитаційних агентств.

Для оцінювання досягнень і прогресу та ухвалення рішень про подальші кроки раз на два-три роки проходять міністерські конференції країн-членів ЄПВО. Підсумком кожної конференції є прийняття міністрами спільного комюніке, яке визначає, зокрема, пріоритетні напрями розвитку державних освітніх політик країн-членів. Міністерські конференції є інструментом проміжного моніторингу узгодженості спільного бачення розвитку освітніх політик країн ЄПВО⁶. Освітня політика Європи, в основі якої лежить Болонський процес, є сукупністю стратегій, угод та інституційних механізмів, спрямованих на гармонізацію та розвиток систем освіти країн ЄПВО. Її зміцнення забезпечує узгодженість європейських систем вищої освіти, що своєю чергою посилює довіру та конкурентність серед закладів вищої освіти, а також підвищує рівень мобільності та гарантує захист інтересів стейкхолдерів завдяки прозорим та єдиним Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).

¹ Верховна Рада України, *Про вищу освіту*, Закон України 1556-VII, 1 липня 2014, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20140701#Text>.

² European Association for Quality Assurance in Higher Education, *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*, 2015, https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf.

³ Jacint Jordana et al., *An Independence Index of Quality Assurance Agencies in Higher Education: European and Latin American countries compared*, 2019, <https://www.eua.eu/publications/conference-papers/an-independence-index-of-quality-assurance-agencies-in-higher-education-european-and-latin-american-countries-compared.html>.

⁴ Maja Milas, *Thematic Analysis: Independence of the Quality Assurance Agencies*, 2022, https://www.nakvis.si/wp-content/uploads/2023/02/Thematic-analysis_Independence.pdf.

⁵ Slovenian Quality Assurance Agency for Higher Education, *Independence Indicators of Quality Assurance Agencies*, 2020, <https://naqa.gov.si/wp-content/uploads/2020/11/NAQA-Independence-indicators-report.pdf>.

⁶ European Higher Education Area and Bologna Process, *Ministerial Declarations and Communiqués*, accessed August 21, 2025, <https://ehea.info/page-ministerial-declarations-and-communiques>.

Агентства із забезпечення якості вищої освіти діють у полі державної освітньої політики, яка своєю чергою визначає стратегічні цілі розвитку системи, як-от європейська інтеграція, доступність, інтернаціоналізація тощо. Правовий статус, повноваження та обов'язки агентства регулюються національним законодавством. Наприклад, Вища рада з оцінювання наукових досліджень та вищої освіти (High Council for Evaluation of Research and Higher Education, HCÉRES) Франції, яка, зокрема, координує роботу інших національних акредитаційних агентств країни, у своїй роботі посилається на Кодекс освіти, Закон про програмування досліджень, Статут оцінювання, Декларацію про інтереси⁷. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти у своїй діяльності керується, зокрема, Конституцією України, Законом України «Про вищу освіту», постановами Кабінету Міністрів України.

Питання забезпечення якості вищої освіти як складника освітньої політики Європи постало ще у 1980–1990 рр. У зв'язку з реформуванням вищої освіти в умовах глобалізації, попитом на програми мобільності студентів, комерціалізацією та конкуренцією серед університетів Західної Європи виникла потреба у формуванні механізмів гарантії якості, які мали забезпечити довіру до систем освіти. Першою країною, яка започаткувала розбудову мережі агентств із забезпечення якості, стала Велика Британія. У 1964 р. відповідно до королівської хартії було створено Раду з присудження національних академічних ступенів (The Council for National Academic Awards, CNAA). Це був незалежний орган, що складався з голови та 25 членів. Згідно зі Звітом Комітету вищої освіти, призначеного прем'єр-міністром, під головуванням лорда Роббінса у 1961–1963 рр., Рада з присудження національних академічних ступенів мала також опікуватися питаннями сприяння обміну ідеями й думками серед коледжів та університетів, затверджувати освітні курси. Метою цього кроку було сприяння уніфікації стандартів і заохочення закладів надавати такі послуги⁸.

У 1991 р. було представлено білу книгу «Вища освіта: нова структура», основною метою якої стало «покласти край дедалі більш штучному розмежуванню між університетами, з одного боку, та політехнічними інститутами та коледжами, з іншого». Окремий розділ був присвячений забезпеченню якості викладання. Зокрема, було зазначено, що заклад несе відповідальність за забезпечення та підвищення якості навчання і викладання. Існувала потреба у відповідній звітності щодо використання державних коштів, інвестованих у заклади. Із зростанням попиту на вищу освіту та конкуренції між закладами уряд вважав за потрібне запровадити нові механізми забезпечення якості вищої освіти. Було визначено головні аспекти забезпечення якості: контроль якості, аудит якості, валідація, акредитація та оцінювання якості⁹.

У 1993 р. Раду з присудження національних академічних ступенів було ліквідовано, а функції оцінювання якості делеговано створеній у 1992 р. Раді з якості вищої освіти (Higher Education Quality Council, HEQC). У 1995 р. її засновники, а саме: Комітет віцеканцлерів та директорів, Комітет директорів політехнічних інститутів, Комітет централізовано фінансованих шотландських коледжів та Постійна конференція директорів, разом з органами фінансування вищої освіти сформували Спільну групу планування, метою якої було створення єдиної системи забезпечення якості вищої освіти. Звіт Спільної групи планування (1996) містив пропозицію створити нове агентство, на яке покласти всі функції Ради з якості вищої освіти та більшість функцій відділів оцінювання якості рад з фінансування. У 1997 р. було створено Агентство із забезпечення якості (Quality Assurance Agency, QAA)¹⁰, яке дотепер формує тренди в політиці забезпечення якості вищої освіти Європи.

⁷ High Council for Evaluation of Research and Higher Education, *Self-evaluation report 2021*, https://www.hceres.fr/sites/default/files/media/downloads/hceres_self-evaluation-report_2021_0.pdf.

⁸ Great Britain, Committee on Higher Education, *Higher Education : Report of the Committee appointed by the Prime Minister under the chairmanship of Lord Robbins, 1961-63* (Her Majesty's Stationery Office, 1963), <https://education-uk.org/documents/robbins/robbins1963.html>.

⁹ Great Britain, Department of Education and Science, Department of Employment Welsh Office, *White Paper: Higher Education: A New Framework* (Her Majesty's Stationery Office, 1991), <https://www.education-uk.org/documents/official-papers/1991b-wp-higher-education-new-framework.html#05>.

¹⁰ The National Archives, *Records of the Higher Education Quality Council*, accessed August 21, 2025, <https://discovery.nationalarchives.gov.uk/details/r/C1370>.

Також одними з перших країн Європи, які у 1980-х роках почали розбудову систем забезпечення якості як складників державних освітніх політик, були, зокрема, Нідерланди та Франція.

Питання забезпечення якості вищої освіти стало темою політичних дискусій, оскільки інтернаціоналізація, глобалізація, професійне й академічне визнання ступенів та конкурентоспроможність вищої освіти мали високий пріоритет розвитку серед усіх країн Європи¹¹.

Лісабонська Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні (1997), яку, зокрема, підписала й Україна, стала правовим підґрунтям для взаємного визнання дипломів, а Сорбонська декларація (1998) як міжурядова угода міністрів, відповідальних за питання освіти Франції, Німеччини, Італії та Великої Британії, визначала необхідність гармонізації підходів та реформування системи вищої освіти в Європі¹². Саме Сорбонська декларація стала каталізатором Болонського процесу.

У процесі розроблення Спільної декларації міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти», відомої як Болонська декларація, питання забезпечення якості вищої освіти було одним із пріоритетних. Одним із першочергових завдань для створення ЄПВО було «сприяння європейському співробітництву щодо забезпечення якості освіти з метою вироблення порівняльних критеріїв та методологій»¹³. 19 червня 1999 р. 29 країн Європи підписали Болонську декларацію.

Вже у 2000 р. було створено Європейську мережу із забезпечення якості вищої освіти (European Network for Quality Assurance in Higher Education, ENQA), метою якої була популяризація співпраці та обміну досвідом щодо забезпечення якості вищої освіти між відповідними агентствами, формування тісної співпраці між ключовими стейкхолдерами системи вищої освіти, а саме між університетами та студентами. У вересні 2001 р. відбулась зустріч між Наглядовою радою Європейської мережі із забезпечення якості вищої освіти, Національними спілками студентів Європи (нині — Європейський союз студентів (European Students' Union, ESU)), Європейською асоціацією університетів (European University Association, EUA) та Європейською асоціацією закладів вищої освіти (European Association for the Applied Sciences in Higher Education, EURASHE), під час якої було визначено кроки та заходи для подальшої співпраці й розвитку. Було сформовано групу E4 (E4 Group), до складу якої входять ENQA, ESU, EUA, EURASHE.

Зважаючи на зростання довіри та покладання нових зобов'язань на Європейську мережу із забезпечення якості вищої освіти, її Наглядова рада та члени вирішили, що, окрім надання підтримки та опікування обміном досвідом, потрібно бути політичним гравцем, уповноваженим надавати відповідні рекомендації. Тож у 2003 р. було зроблено офіційну заяву про те, що для відповідності європейським очікуванням Європейська мережа із забезпечення якості вищої освіти має стати сильнішою організаційно і матеріально задля забезпечення незалежності, а на Генеральній асамблеї 2004 р. було представлено напрацювання щодо реформування мережі в асоціацію, організаційні зміни, оновлені критерії членства та кодексу принципів. Отже, ці нововведення стали основою для розгляду членства в Європейській мережі із забезпечення якості вищої освіти як механізму визнання агентств із забезпечення якості. З-поміж структурних змін можна назвати зміну Наглядової ради на Правління, а замість голови — президент і два віцепрезиденти. Також зросли членські внески. На позачерговій Генеральній асамблеї у 2004 р. було підтримано переформатування в Європейську асоціацію із забезпечення якості вищої освіти (European Association for Quality Assurance in Higher Education, ENQA), яка зобов'язалася створити також європейський реєстр агентств із забезпечення якості, взявши за основу свої критерії членства. Важливо те, що майбутні і наявні члени повинні проходити

¹¹ Jürgen Enders and Don F. Westerheijden, "Quality Assurance in the European Policy Arena," *Policy and Society* 33, no. 3 (2014): 167–76, <https://doi.org/10.1016/j.polsoc.2014.09.004>.

¹² European Higher Education Area and Bologna Process, *Sorbonne Joint Declaration. Joint declaration on harmonisation of the architecture of the European higher education system*, accessed August 21, 2025, https://ehea.info/media.ehea.info/file/1998_Sorbonne/61/2/1998_Sorbonne_Declaration_English_552612.pdf.

¹³ Спільна декларація міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти», 994_525, 19 червня 1999, https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_525#Text.

систематичне зовнішнє оцінювання. У вересні 2003 р. під час конференції міністрів освіти країн Європи у Берліні на членів Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти та групи Е4 було покладено розроблення стандартів, процедур і рекомендацій із забезпечення якості вищої освіти до наступної конференції у Бергені. 19–20 травня 2005 р. у місті Бергені під час Конференції міністрів країн Європи 45 держав-учасниць Болонського процесу прийняли Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area, ESG) 2005¹⁴. Вони склалися з трьох частин: 1) Європейські стандарти і рекомендації щодо внутрішнього забезпечення якості в закладах вищої освіти, які містили шість стандартів: політика і процедури забезпечення якості, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд програм і присуджень, оцінювання студентів, забезпечення якості викладацького складу, навчальні ресурси і підтримка студентів, інформаційні системи, публічна інформація; 2) Європейські стандарти та рекомендації щодо зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, які налічували вісім стандартів: використання внутрішніх процедур забезпечення якості, розроблення процесів зовнішнього забезпечення якості, критерії для рішень, процеси, що відповідають меті, звітування, подальші процедури, періодичний перегляд; 3) Європейські стандарти та рекомендації для агентств із зовнішнього забезпечення якості, які налічували вісім стандартів: використання процедур зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, офіційний статус, заходи, ресурси, місія, незалежність, критерії та процеси зовнішнього забезпечення якості, що використовуються агентствами, підзвітність процедур¹⁵. Разом із ESG міністри підтримали концепцію Європейського реєстру із забезпечення якості вищої освіти (European Quality Assurance Register for Higher Education, EQAR). Для України ж ця конференція стала визначною, адже саме тоді наша країна приєдналася до Болонського процесу, взявши на себе всі зобов'язання щодо подальшого реформування та увідповіднення національної системи освіти, а також долучилася до формування спільного європейського простору вищої освіти.

15 лютого 2006 р. було оприлюднено Рекомендацію Європейського Парламенту і Ради про подальшу європейську співпрацю у сфері забезпечення якості вищої освіти. Основною метою документа стало:

- заохочення закладів вищої освіти до формуванням внутрішніх систем забезпечення якості відповідно до ESG;
- стимулювання агентства проводити незалежне оцінювання з урахуванням внутрішніх особливостей забезпечення якості та ESG;
- заохочення національних органів влади, агентства та стейкхолдерів до запровадження Європейського реєстру агентств із забезпечення якості;
- обрання закладами вищої освіти агентств із забезпечення якості з Реєстру, які відповідають потребам університету, для проведення оцінювання, враховуючи місцеве законодавство, або отримання відповідного дозволу на надання послуг у національних органів влади, а також надання можливості закладам проходження додаткового оцінювання в інших агентствах;
- сприяння взаємодії та співпраці між агентствами із забезпечення якості з метою побудови довірливих відносин та взаємного визнання кваліфікацій;
- забезпечення безперешкодного доступу до результатів оцінювання агентствами, внесеними в Реєстр¹⁶.

¹⁴ European Association for Quality Assurance in Higher Education, *ENQA: 10 years (2000–2010). A decade of European co-operation in quality assurance in higher education*, 2010, <https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/ENQA-10th-Anniversary-publication.pdf>.

¹⁵ European Association for Quality Assurance in Higher Education, *ENQA report on Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area*, 2005, https://ehea.info/media.ehea.info/file/ENQA/05/3/ENQA-Bergen-Report_579053.pdf.

¹⁶ Європейський Парламент і Рада Європейського Союзу, *Рекомендація Європейського Парламенту і Ради від 15 лютого 2006 року про подальшу європейську співпрацю у сфері забезпечення якості вищої освіти (2006/143/ЄС)*, 984_004-06, 15 лютого 2006, https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-06#Text.

Європейський реєстр із забезпечення якості вищої освіти (EQAR) було офіційно створено 4 березня 2008 р. як незалежну організацію, відповідальну за формування та управління реєстром агентств із забезпечення якості¹⁷. Його засновниками стали члени групи E4 (EQNA, EUA, EURASHE та ESU).

Комюніке Конференції європейських міністрів вищої освіти 28–29 квітня 2009 р. визначало питання забезпечення якості вищої освіти і надалі одним із головних. У 2010 р. під час зустрічі міністрів, відповідальних за вищу освіту країн-членів Болонського процесу, було прийнято Будапештсько-Віденську декларацію, яка офіційно проголосила створення Європейського простору вищої освіти (ЄПВО). На той момент 47 країн, зокрема Україна, офіційно стали членами ЄПВО. А вже у 2012 р., під час конференції в Бухаресті, було оголошено про перегляд ESG за участі ENQA, EUA, EURASHE, ESU (E4) спільно з EQAR, Організацією міжнародної освіти (Education International, EI) та Конфедерацією європейського бізнесу (BusinessEurope). Основними цілями перегляду були, зокрема, уточнення та актуалізація мети¹⁸. Процес перегляду ESG тривав понад два роки, і в 2015 р. під час Конференції міністрів Європейського простору вищої освіти в Єревані було представлено ESG 2015, якими країни ЄПВО керуються до сьогодні. Визначною подією стало формування Баз даних результатів зовнішнього забезпечення якості (Database of External Quality Assurance Results, DEQAR), яка містить звіти і рішення про акредитації, здійснені агентствами, зареєстрованими в EQAR, та огляд нормативних особливостей щодо забезпечення якості освіти кожної країни, що входить в EQAR¹⁹. Це підвищує прозорість зовнішнього забезпечення якості освіти та дає змогу широкому колу стейкхолдерів отримати потрібну інформацію.

Офіційно на державному рівні Україна заявила про намір інтеграції до ЄПВО у 2002 р. після затвердження Указом Президента України № 347/2002 Національної доктрини розвитку освіти. Одним із пріоритетних напрямів державної політики щодо розвитку освіти стала «інтеграція вітчизняної освіти до європейського та світового освітніх просторів»²⁰. Після виконання Україною всіх критеріїв вступу та адаптації національного законодавства до Болонського процесу у 2005 р. під час засідання Ради Групи супроводу Болонського процесу було розглянуто заявку та рекомендовано включити Україну до Болонського процесу під час Конференції міністрів у Бергені 19–20 травня 2005 р.²¹

Серед країн ЄПВО Україна має наймолодшу систему забезпечення якості вищої освіти. Ухвалення Закону України «Про вищу освіту» у 2014 р. (розділ V, стаття 16)²² стало рушійною силою формування державної політики забезпечення якості та створення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти як головного актора в процесі розбудови державної політики забезпечення якості в Україні. Проте Національне агентство розпочало свою діяльність лише у 2019 р. Причиною цього стала, зокрема, законодавча колізія.

За понад п'ять років функціонування українська система забезпечення якості вищої освіти зіткнулася з викликами, спричиненими пандемією COVID-19, повномасштабним вторгненням Росії на територію України, які певною мірою стали причиною виникнення внутрішніх викликів. Проте ці та інші труднощі не стали на заваді роботі над відповідністю Національного агентства та системи забезпечення якості вищої освіти України загальному міжнародному та європейським стандартам. Доказом цього є членство Національного агентства в Міжнародній мережі агентств із забезпечення якості у вищій освіті (International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education,

¹⁷ European Higher Education Area and Bologna Process, *European Quality Assurance Register — EQAR*, https://ehea.info/media.ehea.info/file/20080116-Ljubljana/13/2/EQAR_infodoc_04jan08_592132.pdf.

¹⁸ European Higher Education Area, *Bucharest Ministerial Communiqué*, https://ehea.info/media.ehea.info/file/2012_Bucharest/67/3/Bucharest_Communique_2012_610673.pdf.

¹⁹ European Quality Assurance Register, “Close-up,” accessed August 21, 2025, <https://www.eqar.eu/about/close-up/#deqar>.

²⁰ Президент України, *Про Національну доктрину розвитку освіти*, Указ Президента України 347/2002, 17 квітня 2002, <https://www.president.gov.ua/documents/3472002-119>.

²¹ European Higher Education Area and Bologna Process, “Towards the European Higher Education Area Bologna Process,” BFUG4 9, 15 February 2005, https://ehea.info/media.ehea.info/file/20050301-02_Mondorf/83/1/BFUG4_9_579831.pdf?utm_source=chatgpt.com.

²² Верховна Рада України, *Про вищу освіту*, Закон України 1556-VII, 1 липня 2014, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20140701#Text>.

INQAAHE) та в Центрально-Східноєвропейській мережі агентств забезпечення якості у вищій освіті (Network of Central and Eastern European Quality Assurance Agencies in Higher Education, CEENQA), а також афілійоване членство в Європейській асоціації із забезпечення якості вищої освіти з 2020 р. За ці роки Національне агентство позитивно зарекомендувало себе на міжнародній арені, беручи активну участь у проєктах Erasmus+ як повноправний партнер, у програмах мобільності персоналу для обміну досвідом та вивчення найкращих практик європейських агентств, у ключових заходах із забезпечення якості освіти, як-от Генеральна асамблея Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти, Європейський форум якості освіти. Свідченням партнерства й довіри до Національного агентства є укладення понад 15 меморандумів про співпрацю з європейськими агентствами та успішна реалізація спільних ініціатив з агентствами-партнерами. Національне агентство як одна з провідних установ із формування політики забезпечення якості вищої освіти розробило такі документи, як Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти та Критерії оцінювання якості освітньої програми (2019)²³, а під час пандемії COVID-19 стало одним із перших європейських агентств, яке запровадило дистанційний формат акредитації і розробило «Тимчасовий порядок проведення акредитаційної експертизи із використанням технічних засобів відеозв'язку», який дав змогу продовжити акредитаційний сезон та роботу загалом з урахуванням карантинних умов та без шкоди якості в онлайн-форматі. Таке рішення дало змогу швидко адаптуватися до нових реалій та водночас відповідати запитам стейкхолдерів. На жаль, через повномасштабне вторгнення Росії на територію України неможливо повністю повернутися до роботи в режимі офлайн через безпековий чинник, тому для закладів вищої освіти нині доступні дистанційні, гібридні та очні виїзні експертизи. Незважаючи на війну, у 2024 р. затверджено нове Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти²⁴, яке, зокрема, відповідає сучасним потребам та бере до уваги Європейський підхід до забезпечення якості спільних програм (European Approach for Quality Assurance of Joint Programmes), що є однією з умов європейської інтеграції України.

У 2025 р. Національне агентство подало заявку на проходження зовнішнього оцінювання якості з метою набуття повного членства в Європейській асоціації із забезпечення якості вищої освіти та включення до Європейського реєстру агентств із забезпечення якості, що є однією з головних цілей агентства та зобов'язанням України як кандидата на вступ до Європейського Союзу.

Висновки. Формування мережі агентств із забезпечення якості вищої освіти стало одним із дороговказів розбудови спільної освітньої політики Європи XXI століття. Мережа стала важливим інструментом координації вектора розвитку державних освітніх політик з урахуванням думки головних стейкхолдерів, що сприяє інтеграції національних систем у Європейський простір вищої освіти. Членство в Європейській асоціації із забезпечення якості вищої освіти та входження до Європейського реєстру із забезпечення якості вищої освіти є знаком відповідності та довіри до системи, якої прагнуть агентства і держави, а європейська мережа агентств, своєю чергою, стала платформою для діалогу та формування напряму освітньої політики забезпечення якості вищої освіти, що відповідає меті та запитам стейкхолдерів. Для відновлення й розвитку України дуже важливим є процес імплементації європейських стандартів і найкращих практик забезпечення якості вищої освіти. Державна освітня політика України спрямована на ефективну реалізацію процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладів вищої освіти. Для подальшого вдосконалення окресленого напряму державної політики потрібні систематизація і поширення найкращих національних практик з культури якості, розроблення та імплементація моделі інституційної акредитації, імплементація та активізація змін у національному законодавстві України.

²³ Міністерство освіти і науки України, *Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти*, z0880-19, 11 липня 2019, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19/ed20190711#Text>.

²⁴ Міністерство освіти і науки України, *Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти*, z1013-24, 15 травня 2024, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1013-24#Text>.

Список використаних джерел

- Верховна Рада України. *Про вищу освіту*. Закон України 1556-VII. 1 липня 2014. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20140701#Text>.
- Європейський Парламент і Рада Європейського Союзу. *Рекомендація Європейського Парламенту і Ради від 15 лютого 2006 року про подальшу європейську співпрацю у сфері забезпечення якості вищої освіти (2006/143/ЄС)*. 984_004-06. 15 лютого 2006. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-06#Text.
- Комюніке Конференції Міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти «Загальноєвропейський простір вищої освіти — Досягнення цілей». 994_576. 20 травня 2005. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_576#Text.
- Міністерство освіти і науки України. *Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти*. z0880-19. 11 липня 2019. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19/ed20190711#Text>.
- Міністерство освіти і науки України. *Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти*. z1013-24. 15 травня 2024. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1013-24#Text>.
- Президент України. *Про Національну доктрину розвитку освіти*. Указ Президента України 347/2002. 17 квітня 2022. Президент України: Офіційне інтернет-представництво. <https://www.president.gov.ua/documents/3472002-119>.
- Спільна декларація міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти». 994_525. 19 червня 1999. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_525#Text.
- Enders, Jürgen, and Don F. Westerheijden. "Quality Assurance in the European Policy Arena." *Policy and Society* 33, no. 3 (2014): 167–76. <https://doi.org/10.1016/j.polsoc.2014.09.004>.
- Enhancing Quality through Innovative Policy & Practice. *Comparative analysis of the ESG 2015 and ESG 2005*. https://www.eqar.eu/assets/uploads/2020/06/EQUIP_comparative-analysis-ESG-2015-ESG-2005.pdf.
- European Association for Quality Assurance in Higher Education. *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. 2015. https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf.
- European Association for Quality Assurance in Higher Education. *ENQA: 10 years (2000–2010). A decade of European co-operation in quality assurance in higher education*. 2010. <https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/ENQA-10th-Anniversary-publication.pdf>.
- European Association for Quality Assurance in Higher Education. *ENQA report on Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area*. 2005. https://ehea.info/media.ehea.info/file/ENQA/05/3/ENQA-Bergen-Report_579053.pdf.
- European Higher Education Area and Bologna Process. *European Quality Assurance Register — EQAR*. https://ehea.info/media.ehea.info/file/20080116-Ljubljana/13/2/EQAR_infodoc_04jan08_592132.pdf.
- European Higher Education Area and Bologna Process. "Full Members". Accessed August 21, 2025. https://ehea.info/page-full_members.
- European Higher Education Area and Bologna Process. *Ministerial Conference Bologna 1999*. Accessed August 21, 2025. <https://ehea.info/page-ministerial-conference-bologna-1999>.
- European Higher Education Area and Bologna Process. *Ministerial Declarations and Communiqués*. Accessed August 21, 2025. <https://ehea.info/page-ministerial-declarations-and-communiques>.
- European Higher Education Area and Bologna Process. *Sorbonne Joint Declaration. Joint declaration on harmonisation of the architecture of the European higher education system*. Accessed August 21, 2025. https://ehea.info/media.ehea.info/file/1998_Sorbonne/61/2/1998_Sorbonne_Declaration_English_552612.pdf.
- European Higher Education Area and Bologna Process. "Towards the European Higher Education Area Bologna Process." BFUG4 9. 15 February 2005. https://ehea.info/media.ehea.info/file/20050301-02_Mondorf/83/1/BFUG4_9_579831.pdf?utm_source=chatgpt.com.
- European Higher Education Area. *Bucharest Ministerial Communiqué*. https://ehea.info/media.ehea.info/file/2012_Bucharest/67/3/Bucharest_Communique_2012_610673.pdf.
- European Higher Education Area. *Budapest-Vienna Declaration on the European Higher Education Area March 12, 2010*. https://ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/Budapest_Vienna_Declaration_598640.pdf.

- European Quality Assurance Register. “Close-up”. Accessed August 21, 2025. <https://www.eqar.eu/about/close-up/#deqar>
- Great Britain, Committee on Higher Education. *Higher Education : Report of the Committee appointed by the Prime Minister under the chairmanship of Lord Robbins, 1961-63*. Her Majesty’s Stationery Office, 1963. <https://education-uk.org/documents/robbins/robbins1963.html>.
- Great Britain, Department of Education and Science, Department of Employment Welsh Office. *White Paper: Higher Education: A New Framework*. Her Majesty’s Stationery Office, 1991. <https://www.education-uk.org/documents/official-papers/1991b-wp-higher-education-new-framework.html#05>.
- High Council for Evaluation of Research and Higher Education. *Self-evaluation report 2021*. https://www.hceres.fr/sites/default/files/media/downloads/hceres_self-evaluation-report_2021_0.pdf.
- International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education. “3.5 European QA Networks.” https://www.inqahe.org/wp-content/uploads/2024/05/1317634661_3-5-european-qa_networks.pdf?utm_source=chatgpt.com.
- Jordana, Jacint, Ana GarcíaJuanatey, Ixchel Durán Pérez, and David Sancho Royo. *An Independence Index of Quality Assurance Agencies in Higher Education: European and Latin American countries compared*. 2019. <https://www.eua.eu/publications/conference-papers/an-independence-index-of-quality-assurance-agencies-in-higher-education-european-and-latin-american-countries-compared.html>.
- Milas, Maja. *Thematic Analysis: Independence of the Quality Assurance Agencies*. 2022. https://www.nakvis.si/wp-content/uploads/2023/02/Thematic-analysis_Independence.pdf.
- Slovenian Quality Assurance Agency for Higher Education. *Independence Indicators of Quality Assurance Agencies*. 2020. <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/NAQA-Independence-indicators-report.pdf>.
- The National Archives. *Records of the Higher Education Quality Council*. Accessed August 21, 2025. <https://discovery.nationalarchives.gov.uk/details/r/C1370>.

Bibliography

- Communiqué of the Conference of European Ministers Responsible for Higher Education “The European Higher Education Area — Achieving the Goals”*. 994_576. May 20, 2005. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_576#Text [in Ukrainian].
- Enders, Jürgen, and Don F. Westerheijden. “Quality Assurance in the European Policy Arena.” *Policy and Society* 33, no. 3 (2014): 167–76. <https://doi.org/10.1016/j.polsoc.2014.09.004>.
- Enhancing Quality through Innovative Policy & Practice. *Comparative analysis of the ESG 2015 and ESG 2005*. https://www.eqar.eu/assets/uploads/2020/06/EQUIP_comparative-analysis-ESG-2015-ESG-2005.pdf.
- European Association for Quality Assurance in Higher Education. *ENQA: 10 years (2000–2010). A decade of European co-operation in quality assurance in higher education*. 2010. <https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/ENQA-10th-Anniversary-publication.pdf>.
- European Association for Quality Assurance in Higher Education. *ENQA report on Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area*. 2005. https://eha.info/media.eha.info/file/ENQA/05/3/ENQA-Bergen-Report_579053.pdf.
- European Association for Quality Assurance in Higher Education. *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. 2015. https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf.
- European Higher Education Area and Bologna Process. “Full Members”. Accessed August 21, 2025. https://eha.info/page-full_members.
- European Higher Education Area and Bologna Process. “Sorbonne Joint Declaration. Joint declaration on harmonisation of the architecture of the European higher education system.” Accessed August 21, 2025. https://eha.info/media.eha.info/file/1998_Sorbonne/61/2/1998_Sorbonne_Declaration_English_552612.pdf.
- European Higher Education Area and Bologna Process. “Towards the European Higher Education Area Bologna Process.” BFUG4 9. 15 February 2005. https://eha.info/media.eha.info/file/20050301-02_Mondorf/83/1/BFUG4_9_579831.pdf?utm_source=chatgpt.com.
- European Higher Education Area and Bologna Process. *European Quality Assurance Register — EQAR*. https://eha.info/media.eha.info/file/20080116-Ljubljana/13/2/EQAR_infodoc_04jan08_592132.pdf.

- European Higher Education Area and Bologna Process. *Ministerial Conference Bologna 1999*. Accessed August 21, 2025. <https://ehea.info/page-ministerial-conference-bologna-1999>.
- European Higher Education Area and Bologna Process. *Ministerial Declarations and Communiqués*. Accessed August 21, 2025. <https://ehea.info/page-ministerial-declarations-and-communiqués>
- European Higher Education Area. *Bucharest Ministerial Communiqué*. https://ehea.info/media.ehea.info/file/2012_Bucharest/67/3/Bucharest_Communique_2012_610673.pdf.
- European Higher Education Area. *Budapest-Vienna Declaration on the European Higher Education Area March 12, 2010*. https://ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/Budapest_Vienna_Declaration_598640.pdf.
- European Parliament and Council. *Recommendation of the European Parliament and of the Council of 15 February 2006 on further European cooperation in quality assurance in higher education (2006/143/EC)*. 984_004-06. February 15, 2006. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_004-06#Text [in Ukrainian]
- European Quality Assurance Register. “Close-up”. Accessed August 21, 2025. <https://www.eqar.eu/about/close-up/#deqar>.
- Great Britain, Committee on Higher Education. *Higher Education : Report of the Committee appointed by the Prime Minister under the chairmanship of Lord Robbins, 1961-63*. Her Majesty's Stationery Office, 1963. <https://education-uk.org/documents/robbins/robbins1963.html>.
- Great Britain, Department of Education and Science, Department of Employment Welsh Office. *White Paper: Higher Education: A New Framework*. Her Majesty's Stationery Office, 1991. <https://www.education-uk.org/documents/official-papers/1991b-wp-higher-education-new-framework.html#05>.
- High Council for Evaluation of Research and Higher Education. *Self-evaluation report 2021*. https://www.hceres.fr/sites/default/files/media/downloads/hceres_self-evaluation-report_2021_0.pdf.
- International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education. “3.5 European QA Networks.” https://www.inqaahe.org/wp-content/uploads/2024/05/1317634661_3-5-european-qa_networks.pdf?utm_source=chatgpt.com.
- Joint declaration of the European Ministers of Education “European Area of Higher Education”*. 994_525. June 19, 1999. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_525#Text [in Ukrainian].
- Jordana, Jacint, Ana GarcíaJuanatey, Ixchel Durán Pérez, and David Sancho Royo. *An Independence Index of Quality Assurance Agencies in Higher Education: European and Latin American countries compared*. 2019. <https://www.eua.eu/publications/conference-papers/an-independence-index-of-quality-assurance-agencies-in-higher-education-european-and-latin-american-countries-compared.html>.
- Milas, Maja. *Thematic Analysis: Independence of the Quality Assurance Agencies*. 2022. https://www.nakvis.si/wp-content/uploads/2023/02/Thematic-analysis_Independence.pdf.
- Ministry of Education and Science of Ukraine. *Regulations on study programme accreditation*. z0880-19. July 11, 2019. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19/ed20190711#Text> [in Ukrainian].
- Ministry of Education and Science of Ukraine. *Regulations on study programme accreditation*. z1013-24. May 15, 2024. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1013-24#Text> [in Ukrainian].
- President of Ukraine. *On the National Doctrine of Education Development*. Decree of the President of Ukraine 347/2002. April 17, 2002. President of Ukraine: Official Website. <https://www.president.gov.ua/documents/3472002-119> [in Ukrainian].
- Slovenian Quality Assurance Agency for Higher Education. *Independence Indicators of Quality Assurance Agencies*. 2020. <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/NAQA-Independence-indicators-report.pdf>.
- The National Archives. *Records of the Higher Education Quality Council*. Accessed August 21, 2025. <https://discovery.nationalarchives.gov.uk/details/r/C1370>.
- Verkhovna Rada of Ukraine. *On Higher Education*. Law of Ukraine 1556-VII. July 01, 2014. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20140701#Text> [in Ukrainian].

Anna Shylina

The National Agency for Higher Education Quality Assurance (Ukraine)

DEVELOPMENT OF A NETWORK OF HIGHER EDUCATION QUALITY ASSURANCE AGENCIES AS A COMPONENT OF STATE EDUCATIONAL POLICY IN EHEA COUNTRIES

Abstract

This article explores the formation of the higher education quality assurance agencies' network formation and agencies' role in the development of the state educational policy of the European Higher Education Area (EHEA) countries. The key requirements, main functions, objectives, as well as the public purpose of quality assurance agencies, are also considered. The article demonstrates the evolution of the first European quality assurance agencies and the formation of their modern network.

Based on the analysis of the results of the conferences of European Ministers of Education, the issue of the formation of a higher education quality assurance policy was pointed out as one of the priorities for member states from the beginning of the creation of the EHEA. The obligations imposed on the European Students' Union, the European University Association, the European Association for the Applied Sciences in Higher Education, and the European Association for Quality Assurance in Higher Education, which form the E4 Group, demonstrate the importance of involving all key stakeholders in the process of forming state education policies. In particular, the article demonstrates the formation and development of the European Association for Quality Assurance in Higher Education as a political figure and one of the authors of the Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area.

The article also covers the establishment of the Ukrainian quality assurance system, which is the most recently formed among the EHEA countries. The grounds for the creation of the National Agency for Higher Education Quality Assurance as a leading institution for the development of state quality assurance policies and as Ukraine's European Union integration component, as well as an integral part of the European quality assurance network, are considered in the article. In particular, the article identifies a number of successful examples of the implementation of higher education quality assurance policy in Ukraine in the context of a pandemic and martial law, and demonstrates the current level of recognition of the National Agency for Higher Education Quality Assurance and the Ukrainian quality assurance system as a whole at the international level.

Keywords: state educational policy, national legislation in the field of education, state authorities in the field of education, higher education quality assurance, Bologna Process, European Higher Education Area (EHEA), European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA), European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR), E4 Group, Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG).

Подано / Submitted: 27.08.2025

Схвалено до публікації / Accepted: 17.09.2025

Оприлюднено / Published: 07.10.2025

Шиліна Анна Вадимівна — фахівчиня відділу зв'язків з громадськістю та міжнародного співробітництва Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (Україна)

Anna Shylina — specialist of the Public Relations and International Cooperation Department, the National Agency for Higher Education Quality Assurance (Ukraine)

ORCID iD: 0009-0009-9967-7575

E-mail: shylinanana@gmail.com

.....

Цитування (Чикаго: виноски і бібліографія):

Шиліна, Анна. «Розбудова мережі агентств із забезпечення якості вищої освіти як складника державної освітньої політики країн Європейського простору вищої освіти». *Empirio* 2, спецвипуск (2025): 67–79. <https://doi.org/10.18523/3041-1718.2025.2.s.67-79>.

Citation (Chicago: Notes and Bibliography):

Shylina, Anna. “Development of a Network of Higher Education Quality Assurance Agencies as a Component of State Educational Policy in EHEA Countries.” *Empirio* 2, Special Issue (2025): 67–79. <https://doi.org/10.18523/3041-1718.2025.2.s.67-79> [in Ukrainian].

Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)